

YELOD 30id NÜM: 4 2020 PRILUL PADS: 25 jü 32.

O Volapükaflens valöpo!

Nüm at gaseda obsik binon balid, keli epreparob as redakan. Bo anu binosös pötöfik ad notükön desinis obik tefü fütür bükota at. Äsä büikumo, el „Vög Volapüka” as reided periodik söton dünön laibinükami Volapükigeba verätik. Pro atos podönupübons vödems dasamik se el „Volapükagased pro Nedänapükans” benosevädik. Ye Volapük obleibon volfön, jüä gebans kosädamedöma at udabinons. Ad blöfön atosi nendoto tradutods e lautots nuliks id opubons.

Demädü kiped Volapüka med votik binon kleilükam nomas ut, kels no päbepenons fa el Arie de Jong pö lebuks omik. Demölo atosi, redak olaifövon notükami vestigas tefü pats nesevädik Volapüka. Ön tef at Volapükan zilik bal ememükom obi dö utos, das bü yels anik rubrig: „Kleilükolöd, begö! säkädi obik!” (e poso tiädü „Gramatagul”) pälekibon, pö kel säks de reidans tefü noms Volapüka päbegespikons. Levüdob reidanis ad dönulifükön vönaoloveikodi at: sedolsös säkis olas medü pot leäktronik (logolsös ladeti dis tiäd gaseda!) u medü ‚Facebook’! Ba seko igo disputs osüikons, pö kels cifal e patädans nolaliegik votik okompenons.

Cedü ob, blig nog votik Volapükanefa nutimik binos ad kipedön kulivi e jenotemi jafota ela Schleyer. Klu binosös vipabik ad pübön nünis dö jenöfots e pösods lestimabik Volapükamufa vönädik. Näi atos gased obsik bleibonös jäfidön as medöm zesüdik ad notükön sludis Volapükakadäma attimik e nunian cifik tefü Volapükadins timäda obsik!

Bü muls anik ereidob bevüresodo, das el „Vög Vpa” binon-la danaütik. Levüdob utanis, kels cedons otosi, ad nüsedön materis Volapükik okas ed ad vedükön dub atos gasedi obsik nitedikumi pro valans! Juiti dü reid valanes vipom redakan nulik:

Даниил Морозов

IV:26:2020

LIO TEILOY-LI VÖDIS LEN FIN KEDETA?

Fa ‚Daniil Morozov': vicifal.

Pö tonatotiseid suvo mutoy teilön vödi len fin kedeta, dat vüspadüls binonsös pluuneplu leigiks e pad no logotonös nejöniko demü hogs tu gretiks in vödems. Hiel Arie de Jong büokälo epenom dö mög somik tefü Volapük in bagaf: 34 < ela „Gramat Volapüka" okik. Us enunom, das „len fin kedeta vöd pateilon ai ad spikasilabs" (nedemölo pükasilabis sonemik, sevabo binetis vödifomamik vöda, as sams: stamäd, yümot). Revidan Volapüka egevom sami bal teila ad spikasilabs (Vo⸗la⸗pük), ab no cedob, das sam te bal saidon (ye klülos, das spikasilab ai labon vokati). Bepenots lotografa tefü püks mödik ninädons büdülis prolidik teila vödas len fin kedeta, bi din at liedo no binon fasiliko suemovik nen pläns zuik. Ad kleilükön säkädi at edupadob eli „Gramat Volapüka" e yelodis primik deg ela „Volapükagased pro Nedänapükans". Niludob, das latikumo el Arie de Jong no plu äbinom-la so küpälik, äsä büikumo, pö vestig koräkablogas, e tefü redakans latikum cedob, das änedemoms-la patis pülik somik. Benö! stabü küpedots obik steifülobös ad bepenön nomis tefik Volapüka!

1. If vöd pateilon len fin kedeta, tonats läs tels blibons pö kedet balid, e tonats läs tels pafeapladons sui kedet balidfovik. Sams: *pa⸗pronons*, *pa⸗tik*, *vo⸗kats*, *bi⸗non*, *soä⸗sä*, *klu⸗do*, *ladö⸗fo*, *verätüka⸗mi*.

Pö jenets somik vöds labü tonats fol kanons pateilön. Sams: *la⸗bü*, *dö⸗nu*, *de⸗mü*, *re⸗ta*.

Semikna te primatonat (mal värbatima) äblibon len fin kedeta, sevabo: *ä⸗smökölo*, *e⸗koedom*.

Jenets somik no ekomädons in el „Gramat Volapüka". Lecedob onis pökis tonatotiseidanas fenik.

Fövot ofovon.

IV:27:2020

VÖD VOLAPÜKIK KINIK OBINON-LI MEMOVIKÜN AD EL ‚MEME'?

Ma bespiks bevüresodik.

Suk vöda pla el ‚meme' ba ovedon el ‚meme' (konäd) Volapükanefa. Bo ya dulon lunüpikumo, kas mö yel bal (pu pö Volapükagrup ela ‚Facebook'). Äsä el Hermann Philipps: cifal < anna äküpetom, subsati at sekü nofüm sinifa igo in Linglänapük binosla gudikum ad malön me foginavöd: ‚meme' < kobü lartig sonemik: *el*. Fe völ tefik labon sinifis anik vemo distikis, sevabo (ma plänäd vödabuka di ‚Oxford'): ***„1-ido***, binet ut kuliva u sita kondöta, kel paloveükon de pösod bal lü votik medü züpäd u mod votik no gerädavik; ***2-ido***, magod, videodot, vödemadiled, e ret, kösömo cogedik binälo; <utos,> kelos pakopiedon e vifiko paspearükon fa gebans bevüresoda, suvo ko votükams pülik. ***Tümolog.*** Ün degyel: 1970^{id} < pedütülon de vöd Grikänapükik: ‚mimēma' (sevabo: ut, kel pezüpädöl; pezüpädölos) ko brefükam ad sümön lü vöd: ‚gene' (binet gerädava)."

Ad datikön vödi patik lönik Volapüka tefü suemod at mods valemik tel binons mögiks. Balido, kanoy demön tümologi, efe sinifi licinavöda Grikänapükik. Vätälölo atosi, hiel Radu Chinan emobom vödi: **züpädot*. Vöd at no jinon binön lönedik, bi te sek züpäda kanonöv panemön *züpädot ma noms Volapüka; ab din, kel pazüpädon sis lunüp, no kanon panemön me vöd ot, do kanonöv panemön el ‚meme'. Too daloyöv nemön patöfi elas ‚memes' yufü poyümot seimik, as sams: **züpädöf* (mob fa el Daniil Morozov), **züpädid* (mob fa el Bobby The Penguin). Poso daloy lenyümön lä stabavöd ömik poyümotis zuik (el ⸗ot ad ‚meme', el ⸗av ad ‚memetics', el ⸗ik ad ladyek: ‚memetic').

Telido, kanoy datikön vödi, dat ojononöv binäli suemoda tefik ma nolav e sinif geböfik leigätoda Linglänapükik. Kösömo el

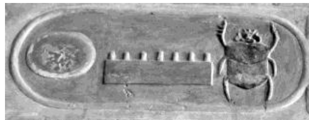
meme nutimo malon magodi sevädik ko nüpenäd, keli daloy votükön pro muad e vobed cogedik. Kodü atos pö Volapükagrup bevüresodatopa: ‚Reddit’ < el *magod* sis brefüp pagebon as plaädot ela ‚meme’. Nutimo els ‚memes’ papakons medü bevüresod, klu cifal emobom leigätodi: **bevüresodot* (liedo tradutod kuratikum ona no binonöv ‚meme’, ab el ‚Internet meme’: sot balik elas ‚memes’). El meme tefon volfi u votükami tikodas e tikamagotas, klu daloy gebön vödi: **volfasuemod* (el Brian Bishop ämobom fomi: *suemodavolf, ab me nulavöd somik kanoyöv nemön jenädi daglofa siämik ela meme). El Michael Everson ämemükom obis, das el meme ma mod dabina in kuliv sümon ad virud (‚thought virus’). Ba notodot metaforik: **tikodavirud* < binon-la saido suemovik. Tefü atos cifal äpenom sökölosi: „Mobob, das gebobsös vödis bofik: eli „tikodavirud” pro utans, kels löfons vödedis bisarik e ba bosilo cogikis, ed eli ‚meme’ pro utans, kels tikons fefikumo.” Kludo suk vöda lönedik ya no efinikon. ■

SMILOBSÖS! ☺

Faraon. Glidö! Kanob-li bonedön büo tabili pö staudöp olas ad nem: ‚Sakrahotep’?

Guvan. Dikolöd nemi, begö! me tonats balposvotiko!

Faraon. Ekö! Bödil, killiens tel, lien vefafomik, sol, bödil dönu, kap doga, skarabed.

Mot. Liomödotikna mutob-li sagön ole, ad no tenükön bradi olik love tab ven vilol labön bosi ad fidön? No dalabol-li linegi in mud ola?

Son. Si! o motül! ab brad binon lunikum, ka lineg oba!

IV:29:2020

POEDOT.

Fa hiel ‚Aleksandr Blok’. Petradutöl se Rusänapük fa hiel ‚Oleg Temerov’.

* * *	*Penul.*
Neit, lael, sütalampad, pötek.	Noch', ulica, fonar', apteka,
Vol paelik anu jinon vanik.	Bessmyslennyj i tusklyj svet.
Igo pos lifayels kildeg	Zhivi eshhjo khot' chetvert' veka –
Nos ucenon. Finod nonik.	Vsjo budet tak. Iskhoda net.
If deadoyöv, uprimoyös lifi nulik,	Umrjosh' – nachnjosh' opjat' snachala
Val ojenon dönu pö stad:	I povtoritsja vsjo, kak vstar':
Neit, gladöf fluma hulik,	Noch', ledjanaja rjab' kanala,
Pötek, lael, sütalampad.	Apteka, ulica, fonar'.

1912, tobul, 10.

ODELO, ODELO.

Se lölet tiädü „Poedots in prosad” fa hiel Ivan Turgenev.

Kio nenkipädik, e nenämöfik, e nesiämöfik del tio alik pefelifädöl binon! Retodis kio nemödikis eposbinükon pos ok! Kio nensiämiko ä stupiko düps at: bal pos votik < epasetikons nosöfio!

E vüo men alik vilon dabinön; spalükon lifi oka, spelon oni, oki it, fütüri… O! beni kion speton ün fütür!

Ab kikodo cedon-li, das dels votik okömöl no osümons ad del at enu pefelifädöl?

Too leno cedon osi. Valemo no löfilon ad letikön; e biton veräto.

„Soö! odelo, odelo!…” trodon oki, jüs odel at odeifälon oni ini sepül.

Benö! üf ya obinoy in sepül, tän nenvilädo ostopedoy ad letikön.

1879, mayul.

IV:30:2020

VIO PLIN SMALIK ÄSUKOM FLENIS. VOLAPÜKAFLENIS.

Fa ‚Daniil Morozov'.

Bü muls anik ereidob bevüresodo, das proan ela ‚Latino sine flexione' (latin nen gramatafinots) vilon tradutön ini yufapükadisin at di ‚Peano' eli „Plin smalik" fa el A. de Saint-Exupéry e fabis anik fa el Aisopos ad propagidön budini oka. Pos nun et jinos lü ob, das mekavapükans nutimik distons de meugakompenans okas paseta tefü lautots pöpedikün. If ün tumyel degzülid ämutoy tradutön ini pükadisin oka pleki: „O Fat obas!" < ad blöfön gebovi yüfapüka okik, nu buükoy ön tef at konoti dö plin, kel älöfom tävis bevüplanetik, e vobotis cogedik slafana konädik Vöna⸗Grikänik. Bo atos ebinon vobed neklerükama kulivik dü yeltum epasetiköl. Läbo de tikädöp literata zesüdik somik Volapük binon saido edaglofól e digädon lärni. Danädü els ‚Johann Schmidt' e ‚Hermann Philipps' Volapükans kanons reidön fabis pemäniotöl, e danädü el ‚Ralph Midgley' eli „Plin smalik".

Pö fovöds redakana nüma lätik yela: 1999 < ela „Sirkülapenäd" (gased, kel latikumo pefeablunedon ad el „Vög Volapüka") el Ralph Midgley so äplänom, kikodo isludom ad tradutön ini Volapük vödemi at (boso ekoräkob rigädi):

Cifal: ‚Bishop' egetom penedi de söl: ‚Tom Heldt' < se zif: ‚Kiel' (Deutän). Ekö! setrat se pened omik:

„Tradutod latinik buka dis tiäd: „Plin smalik" < jinon binön pöpedik in Greta⸗Britän. Spodan Lireyänik in Deutän änunom obe dö tradutod at, ven äsukob tradutodi gaelik. In Deutän dido no sevoy dö dabin ona. Igo latinitidans fol oba äsevons nosi dö at, jüs egetons oni de ob asä legivoti. Bi dabinon in zif oba bür sperantik, edagetob tradutodi de on, do no kanob suemön igo vödi bal! Nu binon turn olas asä kevolapükanas ad tradutön buki ot ini pük olsik. Kanob nunön ole, das ma plak oba el „Plin smalik" binon vemo fasilik ad patradutön, bi pelauton me vöds balugik, e binon vemo brefik. I binon mu cogedik.

IV:31:2020

(Elärnob Nedänapüki ön mod at büä eprimob ad konletön dabükotis in püks difik bü tim lunüpik.) Dabinons konletans da vol lölik, kels ovilons dalabön tradutodi Volapükik.”

Spelob ladöfiko, das ojuitobs ventüris plina smalik!

Pos beg et el Ralph Midgley: kadäman ä guvan büätiks Volapükanefa, stimakadämal sis dekul yela: 2015 < äprimom vobi oka tefü tradut konota pemäniotöl. Balidnaedo tradutod at pänotükon de yel: 1999 jüesa 2002 medü el „Sirkülapenäd”. Tradutan mödadilo balposvotiko äbejäfom kapiti bal a mul. Kapits anik sotüla et nu binons tuvoviks bevüresodo (sevabo: kapits de 1 jüesa 6, 8, 9, 10, de 12 jüesa 15, 20, 24, 25, dil kilid ä lätik kapita: 26). Pos yels anik tü 2008, yulul, 1, el Ralph it pö nünedaragiv ela ‚Yahoo’ epübom doküml vödemi lölik tefik ninädöli. Nüned et älabon te vödemi nen magods lau⸗tanik. Magods at palecedons dils nedeteilovik buka; def mago⸗das sevädik pö tikodayumäts mödik nemögükon reidani ad suemön vödemi. Klu büä reidan küpälik äprimonöv ad juitön tradutodi, äsötonös nüpladön ini doküm nelölöfik magodis zesüdik. Vobi at eduinom Volapükaflen: ‚Michele De Russi’, e poso enotükom bevüresodo vödemi Volapükik ko magods ün gustul ela 2018. Id eläükom tradutodi setemas anik, kels eklü⸗ladons defön. Sis ettim sotül ebo et tradutoda binon sevädik bevü Volapükans nutimik.

Sekü kods seimik bü püb telid ün yel: 2008 < el Ralph Midgley evotabevobom staböfiko tradutodi okik. Kapits primik zül sovemo distons de uts redakamasotüla gasedik, äsva pe⸗tradutons-la dönuamo. Dils retik buka ejinons pakoräkön. Liedo pö jenets mödikum sotül balid tradutoda binon balu⸗gikum, suemovikum e verätikum (do i labon döfis). Tradutan äjinom steifön ad gebön vödis nesuvöfikum, nulavödis nezesüdik (bi vöds calöfik sevädik ya ädabinons). Zuo äpri⸗mom tusuvo ta noms Volapüka ad gebädön datifi. I bükapöks nulik mödik äsüikons, igo numats äkomädons pla tonats sümik ma fom. Mutob konstatön, das el Ralph Midgley vemo eba⸗dükumom tradutodi okik. Semikna so binos, das mutoyös jelön vödemi legudik ta lautan ona.

IV:32:2020

Finü yel: 2019 < löfan bal buka: „Plin smalik” < ä bo konletan tradutodas vobota ot ini püks difik epenom cifale attimik ad säkön, va tradutan u Volapükanef calöfiko proibons ad gebön ön mod seimik sotüli Volapükik konota fa el de Saint-Exupéry. Sekü atos eklülädos, das el „Plin smalik” demü benoseväd rigäda Fransänapükik okanon-la vedön bal vödemas Volapükik pöpedikün, ed obinosös vipabik ad menodön tradutodi dabinik, dat Volapükans fütürik okanons fasiliko suemön vödemi fa el de Saint-Exupéry ed igo dibätükön noli okas Volapüka medü reid buka nitedik. Diseinü atos sis yanul ayela ob e cifal äkevobobs ad koräkön tradutodi ela Ralph Midgley. Pö nüms fovik ela „Vög Volapüka” tradutod at pekoräköl popübon ad sädunön boso dabini mödayelik vödema mu döfika.

Zao bü yels teldeg plin smalik äspikom medü Volapük boso pimiüköl. Ed ekö! fino eprimom ad spikön so verätiko e notodiko, äsva alminutiko konsälidomöv lebukis fa el de Jong. Binos balugälik ad büocedön, das danädü atos ek balidnaedo oluimükon-la me drens sekü kelied kol renar bukapadi, ab valikos okanon-la jenön.

